

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

16 päivänä heinäkuuta 2020 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Tutkittavaksi ottaminen – SEUT 267 artikla – Kansallisen tuomioistuimen käsite – Arviointiperusteet – Sosiaalipolitiikka – Direktiivi 2003/88/EY – Soveltamisala – 7 artikla – Palkallinen vuosiloma – Direktiivi 1999/70/EY – EAY:n, UNICE:n ja CEEP:n tekemä määräaikaista työtä koskeva puitesopimus – 2 ja 3 lauseke – Määräaikaisen työntekijän käsite – Rauhantuomarit ja yleisten tuomioistuinten tuomarit – Erilainen kohtelu – 4 lauseke – Syrjintäkiellon periaate – Asiallisten syiden käsite

Asiassa C-658/18,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Giudice di pace di Bologna (Bolognan rauhantuomari, Italia) on esittänyt 16.10.2018 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 22.10.2018, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

UX

vastaan

Governo della Repubblica italiana,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Arabadjiev (esittelevä tuomari) sekä tuomarit P. G. Xuereb ja T. von Danwitz,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: hallintovirkamies R. Schiano,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 28.11.2019 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- UX, edustajinaan G. Guida, F. Sisto, F. Visco ja V. De Michele, avvocati,
- Italian tasavallan hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajinaan L. Fiandaca ja F. Sclafani, avvocati dello Stato,
- Euroopan komissio, asiamiehinään G. Gattinara ja M. van Beek,

kuultuaan julkisasiamiehen 23.1.2020 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 267 artiklan, Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 31 artiklan 2 kohdan ja 47 artiklan tulkintaa, jäsenvaltioiden vastuuta unionin oikeuden rikkomisesta koskevaa periaatetta sekä tietyistä työajan järjestämistä koskevista seikoista 4.11.2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/88/EY (EUVL 2003, L 299, s. 9) 1 artiklan 3 kohdan ja 7 artiklan ja Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY), Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE) ja julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) tekemästä määräaikaista työtä koskevasta puitesopimuksesta 28.6.1999 annetun neuvoston direktiivin 1999/70/EY (EYVL 1999, L 175, s. 43) liitteenä olevan 18.3.1999 tehdyn määräaikaista työtä koskevan puitesopimuksen (jäljempänä puitesopimus) 2 ja 4 lausekkeen tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat UX ja Governo della Repubblica italiana (Italian tasavallan hallitus, jäljempänä Italian hallitus) ja jossa on kyse sellaisen vahingon korvaamista koskevasta vaatimuksesta, joka on aiheutunut siitä, että Italian valtio on rikkonut unionin oikeutta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 89/391/ETY

- 3 Toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä 12.6.1989 annetun neuvoston direktiivin 89/391/ETY (EYVL 1989, L 183, s. 1) 2 artiklassa määritellään kyseisen direktiivin soveltamisalaan kuuluvat toiminnan alat seuraavasti:

”1. Tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin sekä julkisiin että yksityisiin toiminnan aloihin (kuten teollisuuteen, maatalouteen, kauppaan, hallintoon, palveluihin, koulutukseen, kulttuuriin, vapaa-ajan toimintaan).

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta sellaisiin erityisiin julkisiin tehtäviin kuten asevoimiin tai poliisivoimiin tai tiettyihin väestönsuojelun erityistoimiin, joiden ominaispiirteet ovat väistämättä ristiriidassa tämän direktiivin kanssa.

Näissä tapauksissa työntekijöiden turvallisuus ja terveys on varmistettava mahdollisimman hyvin tämän direktiivin tarkoituksen mukaisesti.”

Direktiivi 2003/88

- 4 Direktiivin 2003/88 1 artiklan, jonka otsikko on ”Tarkoitus ja soveltamisala”, 1–3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Tässä direktiivissä vahvistetaan turvallisuutta ja terveyttä koskevat vähimmäisvaatimukset työajan järjestämistä varten.

2. Tämä direktiivi koskee:

a) vuorokautisia ja viikoittaisia vähimmäislepoaikoja ja vuosilomaa [oikeammin: vuosiloman vähimmäisaikaa] – –

– –

3. Tätä direktiiviä sovelletaan kaikkeen direktiivin 89/391/ETY 2 artiklassa tarkoitettuun yksityiseen ja julkiseen toimintaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän direktiivin 14, 17, 18 ja 19 artiklan soveltamista.

– –”

5 Kyseisen direktiivin 7 artiklassa, jonka otsikko on ”Vuosiloma”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jokainen työntekijä saa vähintään neljän viikon palkallisen vuosiloman tällaisen loman saamiselle ja myöntämiselle kansallisessa lainsäädännössä ja/tai käytännössä vahvistettujen edellytysten mukaisesti.

2. Palkallisen vuosiloman vähimmäisaikaa ei saa korvata rahalla, paitsi kun työsuhde päättyy.”

Direktiivi 1999/70

6 Direktiivin 1999/70 johdanto-osan 17 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”puitesopimuksessa käytettyjen käsitteiden osalta, joita ei ole siinä erityisesti määritelty, tässä direktiivissä jätetään jäsenvaltioiden tehtäväksi määritellä nämä käsitteet kansallisen lainsäädännön ja/tai kansallisten käytäntöjen mukaisesti, kuten on tehty muissakin sosiaalialan direktiiveissä, joissa käytetään vastaavanlaisia käsitteitä, edellyttäen että kyseiset määritelmät ovat puitesopimuksen sisällön mukaisia”

7 Kyseisen direktiivin 1 artiklan mukaan direktiivin ”tarkoituksena on panna täytäntöön toimialaltaan yleisten työmarkkinakeskusjärjestöjen (EAY, UNICE ja CEEP) välillä – – tehty, liitteenä oleva – – puitesopimus”.

8 Puitesopimuksen 1 lausekkeen mukaan sen tarkoituksena on parantaa määräaikaisen työn laatua varmistamalla syrjimättömyyden periaatteen soveltaminen ja laatia puitteet sellaisten väärinkäytösten ehkäisemiseksi, jotka johtuvat perättäisten määräaikaisten työsopimusten tai työsuhteiden käytöstä.

9 Puitesopimuksen 2 lausekkeessa, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, määrätään seuraavaa:

”1. Tätä sopimusta sovelletaan määräaikaisiin työntekijöihin, joilla on työsopimus tai työsuhde, sellaisena kuin se on määritelty jäsenvaltion lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai käytännössä.

2. Jäsenvaltiot kuultuaan työmarkkinaosapuolia ja/tai työmarkkinaosapuolet voivat päättää, että sopimusta ei sovelleta

a) ammatilliseen peruskoulutukseen liittyvään työharjoittelusuhteeseen ja oppisopimusjärjestelyihin;

b) työsopimuksiin ja työsuhteisiin, jotka on tehty valtion tai valtion tukeman erityisen ammatillisen koulutus- tai uudelleenkoulutusohjelman taikka työelämään siirtymistä koskevan ohjelman puitteissa.”

10 Puitesopimuksen 3 lausekkeessa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, määrätään seuraavaa:

- ”1. Tässä sopimuksessa ’määräaikaisella työntekijällä’ tarkoitetaan henkilöä, jolla on suoraan työnantajan ja työntekijän välillä tehty työsopimus tai solmittu työsuhde, jonka päätyminen määräytyy perustelluin syin, esimerkiksi tietyn päivämäärän umpeutumisen, tietyn tehtävän loppuun saattamisen tai tietyn tapahtuman ilmaantumisen perusteella.
2. Tässä sopimuksessa ’vastaavalla vakituisella työntekijällä’ tarkoitetaan työntekijää, jolla on toistaiseksi voimassa oleva työsopimus tai työsuhde ja joka työskentelee samassa työpaikassa ja samassa tai samanlaisessa työssä tai tehtävässä, ottaen huomioon pätevyys ja ammattitaito. – –”

11 Puitesopimuksen 4 lausekkeen, jonka otsikko on ”Syrjimättömyyden periaate”, sanamuoto on seuraavaa:

- ”1. Määräaikaisiin työntekijöihin ei saa soveltaa epäedullisempia työehtoja kuin vastaaviin vakituisiin työntekijöihin pelkästään siksi, että heillä on määräaikainen työsopimus tai työsuhde, ellei siihen ole asiallisia syitä.

2. Silloin kun se on tarkoituksenmukaista, sovelletaan pro rata temporis -periaatetta.

– –”

Italian oikeus

12 Italian perustuslain 106 §:ään sisältyvät tuomarin toimeen pääsyä koskevat seuraavat perustavanlaatuiset säännökset:

”Tuomarit nimitetään kilpailumenettelyllä.

Oikeuslaitoksen organisaatiota koskevassa laissa voidaan sallia magistrato onorario -tuomareiden [(luottamustehtävää hoitavat tuomarit)] nimittäminen, myös valitsemalla ilman kilpailumenettelyä, hoitamaan kaikkia yhden tuomarin kokoonpanossa toimiville tuomareille kuuluvia tehtäviä.

– –”

13 Rauhantuomarin toimen perustamisesta 21.11.1991 annetussa laissa nro 374 (legge n. 374 – Istituzione del giudice di pace; GURI nro 278, Supplemento ordinario, 27.11.1991, s. 5; jäljempänä laki nro 374/1991), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasian tosiseikkoihin, säädetään seuraavaa:

”1 §

Rauhantuomarin toimen perustaminen ja tehtävät

1. Perustetaan rauhantuomarin toimi; rauhantuomari on toimivaltainen siviili- ja rikosasioissa, ja hän toimii sovittelijana siviiliasioissa tämän lain sääntöjen mukaisesti.

2. Rauhantuomarina toimii oikeuslaitoksen jäsenenä oleva magistrato onorario -tuomari.

– –

3 §

Rauhantuomareiden organisatoriset puitteet ja henkilöstötaulukko

1. Rauhantuomioistuimiin osoitettujen magistrato onorario -tuomareiden lukumääräksi vahvistetaan 4 700; – –

– –

4 §

Nimittäminen

1. Tasavallan presidentti nimittää magistrato onorario -tuomarit, jotka hoitavat rauhantuomarin tehtävää, asetuksella ylimmän tuomarineuvoston päätöksen nojalla alueellisesti toimivaltaisen lainkäyttöneuvoston, jota on täydennetty viidellä ylioikeuden tuomiopiirin asianajaja- ja syyttäjäyhteisöjen hallitusten yhteisymmärryksessä nimeämällä edustajalla, esityksestä.

– –

10 §

Rauhantuomarin velvoitteet

1. Rauhantuomareita sitovat yleisten tuomioistuinten tuomareille kuuluvat velvoitteet. – –

– –

11 §

Rauhantuomarille maksettavat korvaukset

1. Rauhantuomarin tehtävät ovat luottamustehtäviä.

2. Magistrato onorario -tuomarille, joka hoitaa rauhantuomarin tehtäviä, maksetaan 70 000 [Italian liiran (ITL) (n. 35 euroa)] suuruinen korvaus kustakin siviili- tai rikosasiassa järjestetystä istunnosta, vaikkei kyse ole asianosaisten kuulemiseksi järjestetystä suullisesta käsittelystä, ja sinetöimisestä ja 110 000 ITL:n [(n. 55 euroa)] suuruinen korvaus kaikista muista hänelle osoitetuista ja päätökseen saatetuista tai rekisteristä poistetuista menettelyistä.

3. Hänelle maksetaan myös 500 000 ITL:n [(n. 250 euroa)] suuruinen korvaus kultakin tosiasialliselta palveluskuukaudelta koulutuskustannusten, uudelleen koulutuskustannusten ja tehtävän hoitamiseen liittyvien yleiskustannusten korvauksena.

– –

4 bis. Tässä pykälässä säädettyjä korvauksia voidaan maksaa samanaikaisesti eläkkeiden ja eläke-etuuksien, niiden nimityksestä riippumatta, kanssa.

4 ter. Tässä pykälässä säädettyjen korvausten bruttomäärä ei saa missään tapauksessa ylittää 72 000 euroa vuodessa.”

- 14 Tuomareiden oikeudellisesta asemasta sekä yleisten tuomioistuinten tuomareiden, hallintotuomareiden, sotilasasioita käsittelevien tuomareiden ja valtionasiamiesten palkkajärjestelyistä 2.4.1979 annetun lain nro 97 (legge n° 97 – Norme sullo stato giuridico dei magistrati e sul trattamento economico dei magistrati ordinari e amministrativi, dei magistrati della giustizia militare e degli avvocati dello Stato), jota sovellettiin käsiteltävän asian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan, 8 bis §:ssä säädetään seuraavaa:

”– yleisten tuomioistuinten tuomareiden, hallintotuomareiden, tilintarkastustuomareiden ja sotilasasioita käsittelevien tuomareiden sekä valtionasiamiesten ja valtionsyyttäjien (avvocati dello Stato ja procuratori dello Stato) vuosiloman pituus on 30 päivää.”

- 15 28.4.2016 annetun lain nro 116 täytäntöönpanemiseksi magistratura onorario -tuomarilaitoksen uudistuksesta ja muista rauhantuomareita koskevista säännöksistä sekä toimeaan hoitavia magistrato onorario -tuomareita koskevasta siirtymäjärjestelystä 13.7.2017 annetun asetuksen nro 116 (decreto legislativo n. 116 – Riforma organica della magistratura onoraria e altre disposizioni sui giudici di pace, nonché disciplina transitoria relativa ai magistrati onorari in servizio, a norma della legge 28 aprile 2016, n. 57; GURI nro 177, 31.7.2017, s. 1) 24 §:ssä säädetään rauhantuomareille loma-ajalta maksettavasta korvauksesta; kyseinen korvaus maksetaan kuitenkin vain sellaisille magistrato onorario -tuomareille, jotka ovat aloittaneet tehtävissään 16.8.2017 jälkeen.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 16 Pääasian kantaja nimitettiin giudice di pace -tuomariksi (rauhantuomari) 23.2.2001, ja hän on toiminut näissä tehtävissä kahdessa eri tuomioistuimessa vuosina 2002–2005 ja tämän jälkeen vuodesta 2005 tähän päivään saakka.
- 17 Pääasian kantaja antoi 1.7.2017 ja 30.6.2018 välisenä aikana 478 tuomiota rikosasioita käsittelevänä tuomarina sekä 1 113 määräystä asian jättämisestä sillensä tiedossa olleiden epäiltyjen osalta ja 193 määräystä asianjättämisestä sillensä sellaisten epäiltyjen osalta, jotka eivät olleet tiedossa, giudice dell’indagine preliminare -tuomarina (valmistelevasta tutkinnasta vastaava tuomari). Hän huolehtii tehtäviensä yhteydessä yhden tuomarin kokoonpanossa kahdesta istunnosta viikossa, lukuun ottamatta elokuun palkatonta loma-aikaa, jolloin menettelyä koskevat määräajat ovat keskeytyksissä.
- 18 Pääasian kantaja ei harjoittanut vuoden 2018 elokuussa palkattoman lomansa aikana mitään toimintaa rauhantuomarina eikä hän siis saanut mitään korvausta.
- 19 Pääasian kantaja teki 8.10.2018 Giudice de pace di Bolognalle (Bolognan rauhantuomari) Italian hallitukseen kohdistetun maksamismääräyshakemuksen 4 500 euron suuruudesta summasta, joka vastaa hänen mukaansa vuoden 2018 elokuun palkkaa, joka olisi kuulunut yleisen tuomioistuimen tuomarille, jolla on sama palvelusaika kuin hänellä, korvauksena siitä vahingosta, jonka hän katsoi itselleen aiheutuneen sen johdosta, että Italian valtio on syyllistynyt etenkin puitesopimuksen 4 lausekkeen, direktiivin 2003/88 7 artiklan ja perusoikeuskirjan 31 artiklan ilmeiseen rikkomiseen. Pääasian kantaja vaatii toissijaisesti, että Italian hallitus velvoitetaan maksamaan samalla perusteella 3 039,76 euron suuruinen summa, joka lasketaan sen nettokorvauksen perusteella, jonka hän on saanut vuoden 2018 heinäkuussa.
- 20 Ennakkoratkaisupyyntöä ilmenee tässä yhteydessä, että rauhantuomareiden saamat maksut liittyvät tehtyyn työhön ja lasketaan annettujen ratkaisujen lukumäärän perusteella. Pääasian kantaja ei siis ole elokuun lomajakson aikana saanut mitään korvausta, vaikka yleisen tuomioistuimen tuomareilla tuomareilla on oikeus 30 päivän pituiseen palkalliseen lomaan. Sitä 13.7.2017 annetun asetuksen nro 116 24 §:ää, jossa säädetään vastedes rauhantuomareiden oikeudesta saada loma-ajan palkkaa, ei voida soveltaa pääasian kantajaan hänen palvelukseentuloajankohtansa vuoksi.

- 21 Ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee myös, että rauhantuomareita sitovat kurinpitotoasioissa vastaavat velvollisuudet kuin yleisten tuomioistuinten tuomareita. Ylin tuomarineuvosto huolehtii oikeusministerin kanssa niiden noudattamisesta.
- 22 Giudice di pace di Bologna katsoo Italian ylimmistä tuomioistuimista poiketen, että rauhantuomareita on direktiivin 2003/88 säännösten ja puitesopimuksen määräysten perusteella pidettävä ”työntekijöinä”, vaikka he hoitavatkin luottamustehtävää. Se viittaa tämän lähestymistavan tueksi muun muassa alisteisuussuhteeseen, joka on sen mukaan ominaista rauhantuomareiden ja Ministero della giustizia (oikeusministeriö) väliselle suhteelle. Se toteaa myös, että rauhantuomarit ovat ylimmän tuomarineuvoston kurinpitovallan alaisia ja tämän lisäksi heidät on myös sisällytetty kyseisen tuomarineuvoston henkilöstötaulukkoon. Rauhantuomareiden maksutodistukset annetaan samalla tavalla kuin julkisten työntekijöiden maksutodistukset ja rauhantuomarin tulot rinnastetaan palkatun työntekijän tuloihin. Direktiiviä 2003/88 ja puitesopimusta voidaan siis soveltaa rauhantuomareihin.
- 23 Giudice di pace di Bologna päätti näin ollen lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle viisi ennakkoratkaisukysymystä.
- 24 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin päätti 11.11.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 12.11.2019, peruuttaa neljännen ja viidennen ennakkoratkaisukysymyksensä samalla kun se vahvisti pysyttävänsä seuraavat ensimmäisestä kolmanteen ennakkoratkaisukysymystä:
- ”1) Onko ennakkoratkaisua pyytävän tuomarin kaltainen rauhantuomari sellainen yleinen eurooppalainen tuomioistuin, joka on toimivaltainen esittämään ennakkoratkaisupyyntön SEUT 267 artiklan nojalla siitä huolimatta, että rauhantuomarille ei kansallisessa oikeusjärjestyksessä rauhantuomarin epävarman ammatillisen tilanteen vuoksi taata työehtoja, jotka vastaisivat ammattituomareiden työehtoja, vaikka rauhantuomari suorittaa samoja lainkäyttötehtäviä ja kuuluu kansalliseen oikeuslaitokseen, mikä on ristiriidassa niiden yleisten eurooppalaisten tuomioistuinten riippumattomuuden ja puolueettomuuden takeiden kanssa, joihin unionin tuomioistuin on viitannut tuomiossa Wilson (EU:C:2006:587, 47–53 kohta), tuomiossa Associação Sindical dos Juizes Portugueses (EU:C:2018:117, 32 ja 41–45 kohta) ja tuomiossa Minister for Justice and Equality (Tuomioistuinjärjestelmän puutteet) (EU:C:2018:586, 50–54 kohta)?
- 2) Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, kuuluuko kantajana oleva rauhantuomari palvelutoimintansa johdosta direktiivin 2003/88 1 artiklan 3 kohdan ja 7 artiklan, [puitesopimuksen] 2 lausekkeen ja [perusoikeuskirjan] 31 artiklan 2 kohdan, yhdessä luettuina, nojalla määräaikaisen työntekijän käsitteen alaan, unionin tuomioistuimen tuomiossa O’Brien (EU:C:2012:110) ja tuomiossa King (EU:C:2017:914) esittämän tulkinnan perusteella, ja mikäli tähän vastataan myöntävästi, voidaanko yleisten tuomioistuinten tuomaria tai ammattituomaria pitää määräaikaisessa palvelussuhteessa olevaa rauhantuomaria vastaavana vakituisena työntekijänä [puitesopimuksen] 4 lausekkeessa tarkoitettuja työehtoja sovellettaessa?
- 3) Mikäli ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko [perusoikeuskirjan] 47 artikla, luettuna yhdessä SEUT 267 artiklan kanssa, sen unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön valossa, joka koskee Italian valtion vastuuta siitä, että ylimmän oikeusasteen tuomioistuin syyllistyy [unionin] lainsäädännön ilmeiseen rikkomiseen, ja joka perustuu tuomioon Köbler (EU:C:2003:513), tuomioon Traghetti del Mediterraneo (EU:C:2006:391) ja tuomioon komissio v. Italia (EU:C:2011:775), esteenä [lainkäyttötehtävien hoitamisesta aiheutuneiden vahinkojen korvaamisesta ja tuomareiden siviilioikeudellisesta vastuusta 13.4.1988 annetun lain nro 117 (legge n. 117 – Risarcimento dei danni cagionati nell’esercizio delle funzioni giudiziarie e responsabilità civile dei magistrati; GURI nro 88, 15.4.1988)] 2 §:n 3 ja 3 bis momentille, joissa säädetään tahallisesta tai törkeän tuottamuksellisesta menettelystä johtuvasta tuomarin vastuusta, kun ’kyseessä on lain tai – unionin oikeuden ilmeinen rikkominen’, ja joilla pakotetaan kansallinen tuomari valitsemaan – mikä johtaa, olipa valinta mikä hyvänsä, siviilioikeudelliseen ja kurinpidolliseen vastuuseen suhteessa valtioon asioissa, joissa asianosaisena on sama julkishallinto,

erityisesti kun asiaa käsittelevä tuomari on määräaikainen rauhantuomari, jolla ei ole tosiasiallista oikeudellista ja taloudellista turvaa eikä sosiaaliturvaa –, kuten nyt esillä olevassa asiassa, rikkoako kansallista lainsäädäntöä jättämällä sen soveltamatta ja soveltamalla – – unionin oikeutta, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut, vai rikkoako sen sijaan – – unionin oikeutta soveltamalla kansallisia säännöksiä, jotka estävät oikeussuojan myöntämisen ja ovat ristiriidassa direktiivin 2003/88 1 artiklan 3 kohdan ja 7 artiklan, [puitesopimuksen] 2 ja 4 lausekkeen ja [perusoikeuskirjan] 31 artiklan 2 kohdan kanssa?”

Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa

- 25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on vaatinut tämän asian käsittelemistä Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 a artiklassa määrätystä kiireellisestä ennakkoratkaisumenettelyssä.
- 26 Unionin tuomioistuin päätti 6.11.2018 esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan, ettei pyyntöä ollut syytä hyväksyä.

Asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamista koskeva pyyntö

- 27 Julkisasiamiehen esitettyä ratkaisuehdotuksensa pääasian kantaja pyysi unionin tuomioistuimen kirjaamoon 29.1.2020 toimittamallaan asiakirjalla, että asian käsittelyn suullinen vaihe määrätään unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 83 artiklan nojalla aloitettavaksi uudelleen.
- 28 Pääasian kantaja vetosi pyyntönsä tueksi lähinnä siihen, että julkisasiamies on ratkaisuehdotuksessaan nojautunut rauhantuomareiden palkkion muodostavien tekijöiden osalta unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, josta ei ole ollut tilaisuutta lausua asianosaisten kuulemiseksi 28.11.2019 järjestetyssä istunnossa. Pääasian kantaja riitauttaa julkisasiamiehen arvioinnin, joka koskee palkalliselta lomalta maksettavan korvauksen laskentatapaa ja erityisesti tiettyjä siihen palkkioon liittyviä osatekijöitä, jota on käytettävä kyseisen korvauksen laskemiseen. Pääasian kantaja katsoo näin ollen, että julkisasiamies on esittänyt uuden argumentin, josta ei ole ollut tilaisuutta lausua istunnossa.
- 29 Tämän osalta on palautettava mieleen, että SEUT 252 artiklan toisen kohdan mukaan julkisasiamiehen tehtävänä on täysin puolueettomana ja riippumattomana esittää julkisessa istunnossa perustellut ratkaisuehdotukset asioissa, jotka Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön mukaan vaativat hänen myötävaikutustaan. Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus tai perustelut, joiden päätteeksi hän päätyy siihen, eivät sido unionin tuomioistuinta (tuomio 19.3.2020, Sánchez Ruiz ym., C-103/18 ja C-429/18, EU:C:2020:219, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 30 Tässä yhteydessä on myös korostettava, ettei Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännössä ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksessä määrätä kyseisen perussäännön 23 artiklassa tarkoitettujen asianosaisten tai osapuolten mahdollisuudesta esittää huomautuksia vastauksena julkisasiamiehen ratkaisuehdotukseen. Tämän vuoksi se, ettei asianosainen tai tällainen osapuoli yhdy julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksessa todettuun – riippumatta ratkaisuehdotuksessa tutkituista kysymyksistä –, ei sellaisenaan voi olla peruste suullisen käsittelyn aloittamiseksi uudelleen (tuomio 19.3.2020, Sánchez Ruiz ym., C-103/18 ja C-429/18, EU:C:2020:219, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 31 Tästä seuraa, että siltä osin kuin pääasian kantajan esittämällä, asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamista koskevalla pyynnöllä pyritään siihen, että hän voisi vastata julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksessaan omaksumaan kantaan, sitä ei voida hyväksyä.
- 32 Työjärjestyksensä 83 artiklan mukaan unionin tuomioistuin voi julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa määrätä asian käsittelyn suullisen vaiheen aloitettavaksi uudelleen erityisesti, jos se katsoo, ettei sillä ole riittävästi tietoa asiasta, tai jos asianosainen on suullisen vaiheen päättäneeksi

julistamisen jälkeen vedonnut uuteen seikkaan, joka voi olennaisesti vaikuttaa unionin tuomioistuimen ratkaisuun, taikka jos asia on ratkaistava sellaisella perusteella, josta asianosaisella tai Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 artiklassa tarkoitettulla osapuolella ei ole ollut tilaisuutta lausua.

- 33 Nyt käsiteltävässä tapauksessa unionin tuomioistuin katsoo kuitenkin julkisasiamiestä kuultuaan, että sillä on käytettävissään kaikki tarvittavat seikat voidakseen vastata ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymyksiin ja että tätä asiaa ei ole ratkaistava sellaisella perusteella, josta asianosaisella ei olisi ollut tilaisuutta lausua.
- 34 Edellä esitetyn perusteella asian käsittelyn suullista vaihetta ei ole määrättävä aloitettavaksi uudelleen.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Tutkittavaksi ottaminen

- 35 Ensimmäiseksi Italian tasavalta ja Euroopan komissio väittävät, että ennakkoratkaisupyyntö on jätettävä kokonaisuudessaan tutkimatta sillä perusteella, että ennakkoratkaisua pyytänyttä rauhantuomaria ei voida pitää SEUT 267 artiklassa tarkoitettuna kansallisena tuomioistuimena, koska kolme tältä osin olennaista edellytystä eivät ole täyttyneet.
- 36 Riippumattomuutta koskevaa vaatimusta ei ensinnäkään ole noudatettu muun muassa siihen liittyvän toisen, sisäisen osatekijän osalta, koska ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomarilla on välttämättä intressi pääasian ratkaisuun, koska hän kuuluu rauhantuomareiden ryhmään. Ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomaria ei siis voida pitää puolueettomana.
- 37 Italian tasavalta ja komissio väittävät toiseksi asiaa käsittelevän tuomarin tuomiovallan pakottavuudesta yhtäältä, että pääasian kantajan esittämät väitteet ovat osa työoikeutta koskevaa riita-asiaa, jossa on kyse siitä, ovatko rauhantuomarit työntekijöitä, ja toisaalta, että rauhantuomarin toimivalta perustuu pääasian kantajalla Italian valtiolta olevien saatavien pilkkomiseen, joka on kielletty Italian oikeudessa.
- 38 Italian hallitus ja komissio katsovat kolmanneksi, että nyt käsiteltävässä tapauksessa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomarin luona vireille pantu maksamismääräysmenettely ei ole kontradiktorinen.
- 39 Toiseksi komissio esittää epäilyjä yhtäältä ennakkoratkaisupyyntönsä tarpeesta ja toisaalta esitettyjen kysymysten merkityksellisyydestä pääasian ratkaisun kannalta. Se katsoo ensinnäkin, että kun ennakkoratkaisua pyytänyt tuomari väittää itse ennakkoratkaisupyyntönsä 22 kohdassa, että ennakkoratkaisupyyntö ei ole tarpeen, se ei ole selittänyt selvästi syitä, joiden vuoksi se on ryhtynyt pohtimaan eräiden unionin oikeuden säännösten ja määräysten tulkintaa. Komissio katsoo toiseksi yhtäältä, että toista kysymystä ei ole esitetty sellaiseen todelliseen epäilyyn vastaamiseksi, joka asiaa käsittelevällä tuomarilla on unionin oikeuden tulkinnasta, ja toisaalta, että kolmannella kysymyksellä ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen.
- 40 Tältä osin on tutkittava ensimmäiseksi kysymys siitä, täyttääkö nyt käsiteltävän ennakkoratkaisupyyntönsä taustalla oleva rauhantuomari tässä tapauksessa edellytykset sille, että häntä voidaan pitää SEUT 267 artiklassa tarkoitettuna kansallisena tuomioistuimena.
- 41 Tämä problematiikka tulee esiin myös ensimmäisessä kysymyksessä, jolla pyritään lähinnä selvittämään, kuuluuko rauhantuomari SEUT 267 artiklassa tarkoitettujen jäsenvaltion tuomioistuimen käsitteen alaan.
- 42 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan arvioitaessa sitä, onko kyseessä oleva ennakkoratkaisua pyytänyt elin SEUT 267 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin, mikä on pelkästään unionin oikeuden perusteella ratkaistava kysymys, unionin tuomioistuin ottaa huomioon useita seikkoja, joita ovat muun

muassa elimen lakisääteisyys, pysyvyys, sen tuomiovallan pakottavuus, menettelyn kontradiktorisuus, toimiminen oikeussääntöjen soveltajana ja riippumattomuus (tuomio 21.1.2020, Banco de Santander, C-274/14, EU:C:2020:17, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 43 Nyt käsiteltävässä tapauksessa unionin tuomioistuimelle toimitettuun asiakirja-aineistoon sisältyvien seikkojen perustella ei voida epäillä sitä, että rauhantuomari täyttää edellytykset, jotka koskevat sen lakisääteisyyttä, pysyvyyttä ja toimimista oikeussääntöjen soveltajana.
- 44 Esiin tulee sitä vastoin aluksi kysymys siitä, täyttääkö rauhantuomari riippumattomuutta koskevan edellytyksen. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää oman riippumattomuutensa osalta varauksia, jotka liittyvät italiaisten rauhantuomareiden työsuhteen ehtoihin.
- 45 Tältä osin on muistutettava, että kansallisten tuomioistuinten riippumattomuus on olennaista sen tuomioistuinten välisen yhteistyön järjestelmän moitteettomalle toiminnalle, jota SEUT 267 artiklan mukainen ennakkoratkaisumenettely edustaa, siltä osin kuin tämän tuomion 42 kohdassa mieleen palautetun unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti kyseisen menettelyn voi saattaa vireille vain elin, jonka tehtävänä on soveltaa unionin oikeutta ja joka täyttää muun muassa tämän riippumattomuutta koskevan edellytyksen (tuomio 21.1.2020, Banco de Santander, C-274/14, EU:C:2020:17, 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 46 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan riippumattomuuden käsitteeseen liittyy kaksi osatekijää. Ensimmäinen, ulkoinen osatekijä, edellyttää, että asianomainen elin huolehtii tehtävistään itsenäisesti olematta missään hierarkkisessa tai alisteisessa suhteessa mihinkään tahoon ja ottamatta vastaan määräyksiä tai ohjeita milteen taholta, ja se on täten suojattu sellaisilta ulkoisilta toimenpiteiltä tai painostuksilta, jotka voivat vaarantaa sen jäsenten päätöksenteon riippumattomuuden ja vaikuttaa heidän ratkaisuihinsa (tuomio 21.1.2020, Banco de Santander, C-274/14, EU:C:2020:17, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 47 Riippumattomuuden käsitteen ulkoisen osatekijän osalta on vielä muistutettava, että se, ettei kyseessä olevan elimen jäseniä voida erottaa, on tuomareiden riippumattomuuteen erottamattomasti sisältyvä tae, jolla on tarkoitus suojata henkilöitä, joiden tehtäväksi päätöksenteko on annettu (tuomio 21.1.2020, Banco de Santander, C-274/14, EU:C:2020:17, 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 48 Erottamattomuuden periaate, jonka ensisijaista merkitystä on korostettava, edellyttää muun muassa, että tuomarit voivat hoitaa tehtäviään pakollisen eläkeikänsä saavuttamiseen tai toimikautensa päättymiseen saakka, jos kyseinen toimikausi on määräaika. Vaikka mainittu periaate ei olekaan täysin ehdoton, siitä voidaan poiketa suhteellisuusperiaatetta noudattaen ainoastaan sillä edellytyksellä, että se on perusteltua oikeutetuista ja pakottavista syistä. Tämän vuoksi on yleisesti hyväksyttyä, että tuomarit voidaan irtisanoa asianmukaisia menettelyjä noudattaen, jos he eivät kykene hoitamaan enää tehtäviään työkyvyttömyyden tai vakavan laiminlyönnin johdosta (tuomio 21.1.2020, Banco de Santander, C-274/14, EU:C:2020:17, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 49 Tuomioistuimen jäsenten erottamattomuuden tae edellyttää siten, että tapaukset, joissa tämän elimen jäsenet voidaan erottaa, määritetään erityisessä säännöstössä nimenomaisilla lainsäädännön säännöksillä, joissa taataan paremmat takeet kuin hallinto-oikeuden ja työoikeuden yleisissä säännöissä, joita sovelletaan väärinkäytöstä ilmaisevan erottamisen tapauksessa (tuomio 21.1.2020, Banco de Santander, C-274/14, EU:C:2020:17, 60 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 50 Riippumattomuuden käsitteen toinen, sisäinen osatekijä liittyy puolueettomuuden käsitteeseen ja merkitsee sitä, että elin ylläpitää yhtäläistä etäisyyttä asian asianosaisiin ja siihen, mitkä ovat heidän intressinsä asian kohteeseen. Tämä osatekijä edellyttää objektiivisuuden noudattamista ja sitä, ettei elimellä ole muuta intressiä asian ratkaisun lopputulokseen kuin oikeussääntöjen tiukka soveltaminen (tuomio 21.1.2020, Banco de Santander, C-274/14, EU:C:2020:17, 61 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 51 Nämä riippumattomuuden ja puolueettomuuden takeet edellyttävät sellaisten sääntöjen olemassaoloa, jotka koskevat muun muassa elimen kokoonpanoa ja sen jäsenten nimitystä ja toimikauden kestoa sekä perusteita, jotka koskevat elimen jäsenten pidättymistä päätöksenteosta, jääviyttä ja erottamista, ja joiden perusteella yksityisten perustellut epäilyt siltä osin, onko kyseinen elin täysin ulkopuolisen vaikutusvallan ulottumattomissa, ja siltä osin, onko se täysin puolueeton vastakkain oleviin intresseihin nähden, voidaan sivuuttaa (tuomio 21.1.2020, Banco de Santander, C-274/14, EU:C:2020:17, 63 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 52 Nyt käsiteltävässä tapauksessa rauhantuomareiden nimittämisen osalta on todettava, että sovellettavan kansallisen säännösten ja etenkin lain nro 374/1991 4 §:n mukaan Italian tasavallan presidentti nimittää rauhantuomarit asetuksella ylimmän tuomarineuvoston päätöksen nojalla alueellisesti toimivaltaisen lainkäyttöneuvoston, jota on täydennetty viidellä ylioikeuden tuomiopiirin asianajaja- ja syyttäjäyhteisöjen hallitusten yhteisymmärryksessä nimeämällä edustajalla, esityksestä.
- 53 Rauhantuomareiden tehtävien kestosta on todettava, että unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, että kyseisten tuomareiden toimikausi on neljä vuotta, ja se voidaan uusien päättyessä samaksi ajaksi. Lisäksi rauhantuomarit jatkavat lähtökohtaisesti tehtävissään neljän vuoden toimikautensa päättymiseen saakka, jollei kyseistä toimikautta uusita.
- 54 Kyseisestä asiakirja-aineistosta ilmenee rauhantuomareiden erottamisen osalta, että tapaukset, joissa heidät voidaan erottaa, ja niihin liittyvät erityiset menettelyt määritetään nimenomaisilla lainsäädännön säännöksillä kansallisella tasolla.
- 55 Lisäksi on ilmeistä, että rauhantuomarit hoitavat tehtäviään itsenäisesti, jollei kurinpidollisista säännöistä muuta johdu, ja suojassa ulkoisilta painostuksilta, jotka voivat vaikuttaa heidän ratkaisuihinsa.
- 56 Siltä osin kuin on kyse riippumattomuutta koskevan vaatimuksen toisesta, ulkoisesta osatekijästä, joka on mainittu tämän tuomion 50 kohdassa, on riittävää todeta, että – kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 51 kohdassa huomauttanut – unionin tuomioistuin on jo useaan otteeseen vastannut tuomarien asemaa koskeviin ennakkoratkaisukysymyksiinkyseenalaistamatta niiden ennakkoratkaisua pyytäneiden tuomioistuinten riippumattomuutta, jotka ovat esittäneet nämä kysymykset (ks. vastaavasti tuomio 13.6.2017, Florescu ym., C-258/14, EU:C:2017:448; tuomio 27.2.2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117; tuomio 7.2.2019, Escribano Vindel, C-49/18, EU:C:2019:106 ja tuomio 19.11.2019, A. K. ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitajaoston riippumattomuus), C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982).
- 57 Kun otetaan huomioon tämän tuomion 44–56 kohdassa esitetyt seikat, on katsottava, että riippumattomuutta koskeva vaatimus täyttyy nyt käsiteltävässä tapauksessa.
- 58 Esiin tulee tämän jälkeen kysymys ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tuomiovallan pakottavuudesta.
- 59 Italian tasavalta ja komissio ovat esittäneet epäilyksensä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomarin toimivallasta ratkaista pääasiassa kyseessä olevan kaltainen oikeusriita siltä osin kuin yhtäältä pääasian kantajan esittämät vaatimukset liittyvät työoikeutta koskevaan oikeusriitaan, jossa on kyse siitä, ovatko rauhantuomarit työntekijöitä. Tältä osin on riittävää korostaa, että on selvää, että pääasiassa ei ole kyse työoikeutta koskevasta kanteesta vaan valtiota vastaan nostetusta vahingonkorvauskanteesta. Italian tasavalta ja komissio eivät myöskään kiistä sitä, että rauhantuomarit ovat toimivaltaisia käsittelemään tällaisia kanteita.
- 60 Siltä osin kuin on toisaalta kyse pääasian kantajan saatavien väitetystä pilkkomisesta, on huomautettava, että ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee, että siviiliprosessilain (codice di procedura civile) 7 §:n 1 momentin mukaan rauhantuomari on toimivaltainen käsittelemään oikeusriidat, jotka koskevat

irtainta omaisuutta, jonka arvo on enintään 5 000 euroa, kun ne eivät lain mukaan kuulu toisen tuomioistuimen toimivaltaan. Saman ennakkoratkaisupyynnön mukaan 12.11.2011 annetun lain nro 183 (legge 12 novembre 2011, n. 183) 4 §:n 43 momentissa ei säädetä mistään asiallista toimivaltaa koskevasta varauksesta, ja pääasian kantajan vaatimus, jolla pyritään saamaan maksamismääräys Italian hallitusta vastaan, on näin ollen esitetty asianmukaisesti asiaa käsittelevän tuomarin oikeusriidan arvon ja kyseisen tuomarin alueellisen toimivallan mukaan määräytyvän toimivallan rajoissa.

- 61 Tältä osin on riittävää huomauttaa, ettei unionin tuomioistuimen asiana ole kyseenalaistaa arviointia, jonka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on tehnyt pääasian kanteen tutkittavaksi ottamisesta ja joka kuuluu ennakkoratkaisumenettelyssä kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan, eikä tutkia sitä, onko ennakkoratkaisupyyntö tehty tuomioistuinten organisaatiota ja oikeudenkäyntimenettelyjä koskevien kansallisten sääntöjen mukaisesti (tuomio 10.12.2018, Wightman ym., C-621/18, EU:C:2018:999, 30 kohta ja määräys 17.1.2019, Rossi ym., C-626/17, ei julkaistu, EU:C:2019:28, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Unionin tuomioistuimen on pysyttäydyttävä siinä päätöksessä, jolla jäsenvaltion tuomioistuin on esittänyt ennakkoratkaisupyynnön, jollei sitä ole kumottu kansallisessa oikeudessa mahdollisesti säädetyssä muutoksenhakumenettelyssä (tuomio 7.7.2016, Genentech, C-567/14, EU:C:2016:526, 23 kohta ja tuomio 11.7.1996, SFEI ym., C-39/94, EU:C:1996:285, 24 kohta).
- 62 On vielä todettava, että näissä olosuhteissa tällainen tilanne eroaa olosuhteista, joista oli kyse erityisesti asiassa, jossa annettiin 6.9.2018 määräys Di Girolamo (C-472/17, ei julkaistu, EU:C:2018:684) ja 17.12.2019 määräys Di Girolamo (C-618/18, ei julkaistu, EU:C:2019:1090) ja jossa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin oli selkeästi todennut, ettei sillä ollut toimivaltaa ratkaista sille esitettyä pyyntöä.
- 63 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomarin luona vireille pannun menettelyn kontradiktorisuudesta on riittävää muistuttaa, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklassa ei edellytetä asian saattamiseksi unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi sitä, että ennakkoratkaisupyynnön esittävässä tuomioistuimessa käyty menettely on kontradiktorinen. Kyseisestä artiklasta seuraa sitä vastoin, että kansalliset tuomioistuimet voivat pyytää unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua ainoastaan silloin, kun niissä on vireillä oikeusriita ja kun niissä vireillä olevan menettelyn tarkoituksena on ratkaisun antaminen tuomiovaltaa käyttäen (tuomio 16.12.2008, Cartesio, C-210/06, EU:C:2008:723, 56 kohta ja tuomio 4.9.2019, Salvoni, C-347/18, EU:C:2019:661, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Nyt käsiteltävässä tapauksessa asia on kuitenkin näin.
- 64 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 62 kohdassa huomauttanut, unionin tuomioistuin on jo katsonut, että sille voidaan esittää ennakkoratkaisupyyntö myös maksamismääräysmenettelyn yhteydessä (ks. vastaavasti tuomio 14.12.1971, Politi, 43/71, EU:C:1971:122, 4 ja 5 kohta sekä tuomio 8.6.1998, Corsica Ferries France, C-266/96, EU:C:1998:306, 23 kohta).
- 65 Edellä esitetyn perusteella on sivuutettava komission ja Italian hallituksen epäilyt ja todettava, että rauhantuomari täyttää edellytykset sille, että sitä voidaan pitää SEUT 267 artiklassa tarkoitettuna jäsenvaltion tuomioistuimena.
- 66 Toiseksi on huomautettava ennakkoratkaisupyynnön tarpeesta ja esitettyjen kysymysten merkityksellisyydestä, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden säännön tulkintaa, unionin tuomioistuimen on siten lähtökohtaisesti ratkaistava ne (tuomio 19.11.2019, A. K. ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus), C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, 97 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 67 Tästä seuraa, että unionin oikeutta koskevilla kysymyksillä oletetaan olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta. Unionin tuomioistuin voi kieltäytyä ratkaisemasta kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisukysymyksen ainoastaan silloin, kun on ilmeistä, että pyydettyä unionin oikeussäännön tulkittamisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 19.11.2019, A. K. ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus), C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, 98 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 19.10.2017, Paper Consult, C-101/16, EU:C:2017:775, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 68 Koska ennakkoratkaisumenettely unionin tuomioistuimessa perustuu ennakkoratkaisupyynnöön, on siten välttämätöntä, että kansallinen tuomioistuin selvittää tässä pyynnössä pääasiaan liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat ja antaa edes vähäisen selostuksen niistä syistä, joiden perusteella se on valinnut ne unionin oikeuden säännökset ja määräykset, joiden tulkintaa se pyytää, ja siitä, miten nämä säännökset ja määräykset ja sen käsiteltävänä olevassa asiassa sovellettava kansallinen lainsäädäntö sen mukaan liittyvät toisiinsa (ks. vastaavasti mm. tuomio 9.3.2017, Milkova, C-406/15, EU:C:2017:198, 73 kohta ja määräys 16.1.2020, Telecom Italia ym., C-368/19, ei julkaistu, EU:C:2020:21, 37 kohta).
- 69 Nämä ennakkoratkaisupyynnön sisältöä koskevat kumulatiiviset vaatimukset mainitaan nimenomaisesti työjärjestyksen 94 artiklassa. Siitä ilmenee erityisesti, että ennakkoratkaisupyynnöön on sisällytettävä ”selostus niistä syistä, joiden vuoksi ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on ryhtynyt tarkastelemaan kysymystä unionin oikeuden tiettyjen säännösten tulkinnasta tai pätevyydestä, sekä ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen toteama yhteys kyseisten säännösten ja pääasian oikeudenkäynnissä sovellettavien kansallisen oikeuden säännösten välillä”.
- 70 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on todettava, että ennakkoratkaisupyynnön 22 kohdasta ilmenee selvästi, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tyytyy kyseisessä kohdassa esittämään pääasian kantajan argumentaation, jonka mukaan hänen vaatimuksensa voidaan hyväksyä tiedustelematta asiasta unionin tuomioistuimelta, eikä se väitä millään tavalla, ettei ennakkoratkaisupyynnö ole tarpeen sen käsiteltäväksi saatetun asian ratkaisemiseksi.
- 71 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 32 ja 33 kohdassa todennut, on lisäksi korostettava toisen ennakkoratkaisukysymyksen osalta, ettei se ole asian kannalta merkityksellinen, koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimen pyrkii selvittämään tällä kysymyksellä direktiivissä 2003/88 tarkoitettua työntekijän käsitettä selvittääkseen, voiko pääasian kantaja vaatia vahingonkorvausta palkallisen loman epäämisen vuoksi, ja puitesopimuksessa vahvistettua syrjintäkiellon periaatetta ratkaistakseen, voidaanko kyseistä käsitettä ja kyseistä periaatetta soveltaa italialaisiin rauhantuomareihin.
- 72 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 34 kohdassa, nämä kysymykset vaativat selvennystä.
- 73 Kolmannesta kysymyksestä on sitä vastoin todettava, että pääasia ei koske tuomareiden henkilökohtaista vastuuta vaan palkalliseen lomaan perustuvaa korvausvaatimusta. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole selittänyt, miltä osin perusoikeuskirjan 47 artiklan tulkinta on sille tarpeen, jotta se voi ratkaista asian, eikä sen toteamaa yhteyttä niiden unionin säännösten ja määräysten, joiden tulkintaa se pyytää, ja pääasiassa sovellettavien kansallisen oikeuden säännösten välillä.
- 74 Ennakkoratkaisupyynnöstä ei ilmene myöskään mitenkään, että tahallisesta tai törkeän tuottamuksellisesta menettelystä johtuva ennakkoratkaisua pyytäneen tuomarin vastuu voisi tulla kyseeseen.

- 75 Kaikkien näiden seikkojen perusteella on siis todettava, että ennakkoratkaisupyyntö voidaan ottaa tutkittavaksi kolmatta kysymystä lukuun ottamatta.

Asiakysymys

Ensimmäinen kysymys

- 76 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedusteleo ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko SEUT 267 artiklaa tulkittava siten, että Giudice di pace (rauhantuomari) kuuluu kyseisessä artiklassa tarkoitettun jäsenvaltion tuomioistuimen käsitteen alaan.
- 77 Nyt käsiteltävässä tapauksessa tämän tuomion 42–65 kohdassa esitetyistä seikoista ilmenee, että näin on. Ensimmäiseen kysymykseen on siis vastattava, että Giudice di Pace (rauhantuomari) kuuluu kyseisessä artiklassa tarkoitettun jäsenvaltion tuomioistuimen käsitteen alaan.

Toinen kysymys

- 78 Aluksi on huomautettava, että toinen kysymys sisältää kolme erillistä osatekijää, joilla on tarkoitus arvioida rauhantuomareiden mahdollista oikeutta saada palkallista lomaa unionin oikeuden perusteella. Tämä kysymys koskee siten aluksi direktiivissä 2003/88 tarkoitettun työntekijän käsitteen tulkintaa sen määrittämiseksi, voiko pääasian kantajan kaltainen Giudice di Pace (rauhantuomari) kuulua kyseisen käsitteen alaan siltä osin kuin saman direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jokainen työntekijä saa vähintään neljän viikon palkallisen vuosiloman. Mainittu kysymys koskee tämän jälkeen puitesopimuksessa tarkoitettua määräaikaisen työntekijän käsitettä. Jos viimeksi mainittu käsite kattaisi rauhantuomarin, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii lopuksi, voidaanko rauhantuomaria verrata kyseisen puitesopimuksen 4 lausekkeessa vahvistettun syrjintäkiellon periaatteen soveltamiseksi yleisten tuomioistuinten tuomareihin, jotka saavat enemmän palkallista vuosilomaa eli he saavat yhteensä 30 päivää.

– Direktiivi 2003/88

- 79 Toisen kysymyksensä ensimmäisellä osalla ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedusteleo lähinnä, onko direktiivin 2003/88 7 artiklan 1 kohtaa ja perusoikeuskirjan 31 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että rauhantuomari, jota hoitaa tehtäviään päätoimisesti ja joka saa korvauksia tehdyistä työsuorituksista ja korvauksia kultakin tosiasialliselta palveluskuukaudelta, voi kuulua kyseisessä säännöksessä ja määräyksessä tarkoitettun työntekijän käsitteen alaan.
- 80 Ensimmäiseksi on ratkaistava, voidaanko tätä direktiiviä soveltaa nyt käsiteltävässä tapauksessa.
- 81 Tältä osin on muistutettava, että direktiivin 2003/88 1 artiklan 3 kohdassa määritellään direktiivin soveltamisala viittaamalla direktiivin 89/391 2 artiklaan.
- 82 Direktiivin 89/391 2 artiklan 1 kohdan mukaan kyseistä direktiiviä sovelletaan ”kaikkiin sekä julkisiin että yksityisiin toiminnan aloihin”.
- 83 Kuten mainitun direktiivin 2 artiklan 2 kohdan ensimmäisestä alakohdasta ilmenee, direktiiviä ei kuitenkaan sovelleta sellaisiin erityisiin julkishallinnon tehtäviin, kuten asevoimiin tai poliisivoimiin tai tiettyihin väestönsuojelun erityistoimiin, joiden ominaispiirteet ovat väistämättä esteenä direktiivin soveltamiselle.

- 84 Tältä osin on huomautettava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan kriteeri, jota direktiivin 89/391 2 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa käytetään tiettyjen toimintojen sulkemiseksi kyseisen direktiivin ja välillisesti direktiivin 2003/88 soveltamisalan ulkopuolelle, ei suinkaan perustu siihen, kuuluvatko työntekijät jollekin säännöksessä tarkoitettulle julkishallinnon toimialalle kokonaisuutena tarkastellen, vaan yksinomaan sellaisten tiettyjen erityistehtävien, joita tässä säännöksessä tarkoitetuilla aloilla työskentelevät työntekijät suorittavat, erityisluonteeseen, joka oikeuttaa poikkeamaan työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä koskevista säännöistä, koska yhteiskunnan tehokkaan suojelun varmistaminen on ehdottoman välttämätöntä (tuomio 20.11.2018, *Sindicatul Familia Constanța ym.*, C-147/17, EU:C:2018:926, 55 kohta).
- 85 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on niin, että vaikka rauhantuomarin lainkäyttötoimintaa ei mainita nimenomaisesti direktiivin 89/391 2 artiklan 1 kohdassa luetelluissa esimerkeissä, se on osa julkisen toiminnan alaa. Se kuuluu siten lähtökohtaisesti direktiivin 89/391 ja direktiivin 2003/88 soveltamisalaan.
- 86 Kuten julkisasiamies on lisäksi todennut ratkaisuehdotuksensa 71 kohdassa, mikään ei oikeuta soveltamaan direktiivin 89/391 2 artiklan 2 kohdan ensimmäistä alakohtaa rauhantuomareihin ja jättämään heidät kokonaan näiden kahden direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.
- 87 Tämän perusteella on katsottava, että direktiiviä 2003/88 voidaan soveltaa pääasiassa.
- 88 Toiseksi on muistutettava, että työntekijän käsitettä ei direktiiviä 2003/88 sovellettaessa voida tulkita eri tavalla eri jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksissä, vaan sillä on unionin oikeudessa oma merkityksensä (tuomio 26.3.2015, *Fenoll*, C-316/13, EU:C:2015:200, 25 kohta ja tuomio 20.11.2018, *Sindicatul Familia Constanța ym.*, C-147/17, EU:C:2018:926, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 89 Tämän on pädeävä myös direktiivin 2003/88 7 artiklassa ja perusoikeuskirjan 31 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun työntekijän käsitteen tulkinnassa, jotta työntekijöiden oikeudelle palkalliseen vuosilomaan voitaisiin taata yhdenmukainen henkilöllinen soveltamisala (tuomio 26.3.2015, *Fenoll*, C-316/13, EU:C:2015:200, 26 kohta).
- 90 Mainittu käsite on määriteltävä niiden objektiivisten perusteiden mukaan, jotka kysymyksessä olevien henkilöiden oikeudet ja velvollisuudet huomioon ottaen ovat luonteenomaisia työsuhteelle (tuomio 20.11.2018, *Sindicatul Familia Constanța ym.*, C-147/17, EU:C:2018:926, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 91 Kun kansallinen tuomioistuin määrittää sille viime kädessä kuuluvin tavoin, voidaanko työntekijän käsitettä soveltaa, sen on nojaututtava objektiivisiin perusteisiin ja arvioitava kokonaisvaltaisesti käsiteltävänä olevan asian kaikkia niitä olosuhteita, jotka liittyvät sekä asianomaisen toiminnan että kyseessä olevien osapuolten välisen suhteen luonteeseen (ks. vastaavasti tuomio 14.10.2010, *Union syndicale Solidaires Isère*, C-428/09, EU:C:2010:612, 29 kohta).
- 92 Unionin tuomioistuin voi kuitenkin esittää ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle periaatteet ja perusteet, jotka sen on otettava huomioon tutkintansa yhteydessä.
- 93 On siis huomautettava yhtäältä, että työntekijänä on pidettävä jokaista, joka harjoittaa aitoa ja todellista toimintaa, eikä tällöin oteta huomioon toimintaa, joka on niin vähäistä, että sitä on pidettävä täysin epäolennaisena ja toisarvoisena (tuomio 26.3.2015, *Fenoll*, C-316/13, EU:C:2015:200, 27 kohta).
- 94 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on toisaalta niin, että työsuhteelle ominaista on se, että henkilö tekee tietyn ajanjakson ajan toisen henkilön hyväksi tämän johdon alaisena työsuorituksia vastiketta vastaan (tuomio 20.11.2018, *Sindicatul Familia Constanța ym.*, C-147/17, EU:C:2018:926, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 95 Ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee aluksi pääasian kantajan rauhantuomarina tekemistä työsuorituksista, että ne ovat aitoja ja todellisia ja että hän suorittaa niitä päätoimisesti. Hän on erityisesti tietyn ajan eli nyt käsiteltävässä tapauksessa 1.7.2017 ja 30.6.2018 välisen ajanjakson aikana antanut rikosasioita käsittelevänä tuomarina 478 tuomiota ja 1 326 määräystä ja toisaalta pitänyt istuntoja kahdesti viikossa. Nämä työsuoritukset eivät ole täysin epäolennaisia ja toisarvoisia.
- 96 Tässä yhteydessä on muistutettava sen pääasiassa kyseessä olevan oikeussuhteen luonteesta, jonka yhteydessä pääasian kantaja hoitaa tehtäviään, että unionin tuomioistuimella on jo todennut, että työsuhteen oikeudellinen erityisluonne kansallisessa lainsäädännössä ei millään tavoin vaikuta siihen, katsotaanko henkilö unionin oikeudessa tarkoitetuksi työntekijäksi vai ei (tuomio 26.3.2015, Fenoll, C-316/13, EU:C:2015:200, 31 kohta).
- 97 Tämän jälkeen on tutkittava vastikkeen osalta, ovatko pääasian kantajan saamat summat maksettu hänelle vastikkeeksi hänen ammattitoiminnastaan.
- 98 Unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee tältä osin, että rauhantuomarit saavat tekemiinsä työsuorituksiin liittyviä korvauksia, joiden suuruus on 35 tai 55 euroa ja joista kannetaan samat verot kuin tavallisen työntekijän palkasta. Erityisesti on todettava, että he saavat tällaisia korvauksia kustakin siviili- tai rikosasiassa järjestetystä istunnosta, vaikkei kyse ole asianosaisten kuulemiseksi järjestetystä suullisesta käsittelystä, ja sinetöimisestä sekä kaikista muista heille osoitetuista ja päätökseen saatetuista tai rekisteristä poistetuista menettelyistä. Kyseiset tuomarit saavat lisäksi korvauksia kultakin tosiasialliselta palveluskuukaudelta koulutuskustannusten, uudelleen koulutuskustannusten ja tehtävän hoitamiseen liittyvien yleiskustannusten korvauksena.
- 99 Vaikka ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee, että rauhantuomarin tehtävät ovat ”luottamustehtäviä” ja että eräät summat maksetaan rauhantuomarille kulukorvauksina, pääasian kantajan tekemän työn määrä ja näin ollen hänen kyseisestä työstä saamansa rahasummat ovat merkittäviä. Ennakkoratkaisupyyntöstä näet ilmenee, että 1.7.2017 ja 30.6.2018 välisen ajanjakson aikana pääasian kantaja saattoi päätökseen noin 1 800 menettelyä.
- 100 Pelkästään se, että rauhantuomarin tehtävät luonnehditaan kansallisessa säännöstössä luottamustehtäviksi, ei siten merkitse sitä, että rauhantuomarin saamia taloudellisia etuuksia on pidettävä luonteeltaan muuna kuin vastikkeena.
- 101 Lisäksi on todettava, että vaikka on selvää, että vastike tehdyistä työsuorituksista on työsuhteen perusominaisuus, tästä huolimatta kyseisen vastikkeen pienuudella tai siihen käytettyjen varojen alkuperällä ei voi olla minkäänlaista vaikutusta unionin oikeudessa tarkoitettun työntekijän asemaan (ks. vastaavasti tuomio 30.3.2006, Mattern ja Cikotic, C-10/05, EU:C:2006:220, 22 kohta ja tuomio 4.6.2009, Vatsouras ja Koupatantze, C-22/08 ja C-23/08, EU:C:2009:344, 27 kohta).
- 102 Kansallisen tuomioistuimen asiana on siis tarkastaa viime kädessä, kun se arvioi tosiseikkoja, mihin sillä yksin on toimivalta, ovatko pääasian kantajan rauhantuomarina työskennellessään saamat rahasummat luonteeltaan vastiketta, josta pääasian kantaja saa aineellista hyötyä ja joka takaa hänen toimeentulonsa.
- 103 Työsuhde edellyttää lopuksi sitä, että työntekijän ja hänen työnantajansa välillä vallitsee alisteisuussuhde. Tällaisen alisteisuussuhteen olemassaoloa on arvioitava kussakin yksittäistapauksessa osapuolten välisiin suhteisiin liittyvien kaikkien seikkojen ja olosuhteiden perusteella (tuomio 20.11.2018, Sindicatul Familia Constanța ym., C-147/17, EU:C:2018:926, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 104 Tuomareiden tehtävään kuuluu tosin erottamattomasti se, että heitä on suojeltava sellaisilta ulkoisilta toimenpiteiltä tai painostuksilta, jotka voivat vaarantaa heidän riippumattomuutensa ja vaikuttaa heidän ratkaisuihinsa heidän hoitaessaan lainkäyttötehtäviään ja tuomarin tehtävää.

- 105 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 83 kohdassa, tämä vaatimus ei kuitenkaan estä luonnehtimasta rauhantuomareita työntekijöiksi.
- 106 Oikeuskäytännöstä ilmenee tältä osin, ettei se, että tuomareita koskevat palvelussuhteen ehdot ja että heidät voidaan katsoa työntekijöiksi, loukkaa millään tavoin tuomiovallan riippumattomuuden periaatetta eikä jäsenvaltioiden toimivaltaa antaa tuomarikuntaa koskevia erityissäännöksiä (ks. vastaavasti tuomio 1.3.2012, O'Brien, C-393/10, EU:C:2012:110, 47 kohta).
- 107 Tämän perusteella on niin, että vaikka pelkästään sen perusteella, että nyt käsiteltävässä tapauksessa rauhantuomarit kuuluvat Consiglio superiore della magistraturan (yli tuomarineuvosto, Italia; jäljempänä CSM) kurinpitovallan alaisuuteen, ei voida katsoa, että he ovat työnantajaan nähden oikeudellisessa alisteisuussuhteessa (ks. vastaavasti tuomio 26.3.1987, komissio v. Alankomaat, 235/85, EU:C:1987:161, 14 kohta), tämä seikka on otettava kuitenkin huomioon kaikkien pääasian tosiseikkojen asiayhteydessä.
- 108 Huomioon on siis otettava rauhantuomareiden työn organisointitapa.
- 109 Ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee tältä osin, että vaikka rauhantuomarit voivat järjestää työnsä joustavammin kuin muiden ammattien harjoittajat, heidän on noudatettava taulukoita, joissa ilmoitetaan sen rauhantuomioistuimen kokoonpano, johon he kuuluvat, ja näissä taulukoissa säännellään yksityiskohtaisesti ja sitovasti heidän työnsä järjestämistä ja myös asioiden jakamista sekä istuntojen päivämääriä ja kellonaikoja.
- 110 Ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee myös, että rauhantuomareiden on noudatettava Capo dell'Ufficion (tuomioistuimen päällikkö, Italia) työmääräyksiä. Kyseisten tuomareiden on myös noudatettava CSM:n erityisiä ja yleisiä organisaatiota koskevia päätöksiä.
- 111 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa vielä, että mainittujen tuomareiden on oltava jatkuvasti käytettävissä ja heitä sitovat kurinpitoasioissa vastaavat velvollisuudet kuin ammattituomareita.
- 112 Tämän perusteella vaikuttaa siltä, että rauhantuomarit hoitavat tehtäviään hallinnollisella tasolla oikeudellisessa alisteisuussuhteessa, joka ei vaikuta heidän riippumattomuuteensa tuomarin tehtävässä, ja ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava tämä seikka.
- 113 Edellä esitetyn perusteella toisen kysymyksen ensimmäiseen osaan on vastattava, että direktiivin 2003/88 7 artiklan 1 kohtaa ja perusoikeuskirjan 31 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että rauhantuomari, joka tehtäviensä yhteydessä tekee aitoja ja todellisia työsuorituksia, jotka eivät ole täysin epäolennaisia ja toisarvoisia ja joista hän saa korvauksia, jotka ovat luonteeltaan vastiketta, voi kuulua kyseisessä säännöksessä ja määräyksessä tarkoitettun työntekijän käsitteen alaan, mikä seikka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava.

– Puitesopimuksessa tarkoitettu määräaikaisen työntekijän käsite

- 114 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedusteleo toisen kysymyksensä toisella osalla lähinnä, onko puitesopimuksen 2 lausekkeen 1 kohtaa tulkittava siten, että rajoitetuksi ajaksi nimitetty rauhantuomari, jota hoitaa tehtäviään päätoimisesti ja joka saa korvauksia tehdyistä työsuorituksista ja korvauksia kultakin tosiasialliselta palveluskuukaudelta, kuuluu kyseisessä määräyksessä tarkoitettun määräaikaisen työntekijän käsitteen alaan.
- 115 Mainitun määräyksen sanamuodosta ilmenee tältä osin, että sen soveltamisala on ymmärrettävä laajasti, koska se koskee yleisesti "määräaikaisi[a] työntekijöi[tä], joilla on työsooimus tai työsohde, sellaisena kuin se on määriteltä jäsenvaltion lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai käytännössä". Lisäksi puitesopimuksen 3 lausekkeen 1 kohdassa tarkoitettun käsitteen "määräaikaiset työntekijät" määritelmä

kattaa kaikki työntekijät siitä riippumatta, onko heidän työnantajansa julkisen vai yksityisen sektorin työnantaja ja miten heidän sopimuksensa kansallisessa oikeudessa luokitellaan (tuomio 19.3.2020, Sánchez Ruiz ym., C-103/18 ja C-429/18, EU:C:2020:219, 108 kohta).

- 116 Puitesopimusta sovelletaan näin ollen kaikkiin työntekijöihin, jotka tarjoavat työsuorituksia, joista heille maksetaan palkkaa, näiden työntekijöiden ja heidän työnantajansa välisen määräaikaisen työsuhteen perusteella, kunhan heillä on kansallisessa oikeudessa tarkoitettu työsopimus tai työsuhde, ja ainoana rajoituksena on jäsenvaltioille puitesopimuksen 2 lausekkeen 2 kohdassa annettu harkintavalta päättää, sovelletaanko puitesopimusta tiettyihin työsopimus- tai työsuhderyhmiin, ja se, että puitesopimusta ei sen johdanto-osan neljännen kohdan mukaan sovelleta vuokratyöntekijöihin (tuomio 19.3.2020, Sánchez Ruiz ym., C-103/18 ja C-429/18, EU:C:2020:219, 109 kohta).
- 117 Vaikka – kuten direktiivin 1999/70 johdanto-osan 17 perustelukappaleesta ja puitesopimuksen 2 lausekkeen 1 kohdasta ilmenee – kyseisessä direktiivissä jätetään kyseisessä lausekkeessa käytettyjen ilmaisujen ”työsopimus” tai ”työsuhde” määrittely jäsenvaltioiden tehtäväksi kansallisen lainsäädännön ja/tai käytäntöjen mukaisesti, jäsenvaltioille tällaisten käsitteiden määrittelemiseksi annettu harkintavalta ei ole rajoittamaton. Tällaiset ilmaisut voidaan näet määritellä kansallisen oikeuden ja/tai käytäntöjen mukaisesti sillä edellytyksellä, että direktiivin ja unionin oikeuden yleisten periaatteiden tehokas vaikutus toteutuu (ks. vastaavasti tuomio 1.3.2012, O’Brien, C-393/10, EU:C:2012:110, 34 kohta).
- 118 Tässä yhteydessä pelkällä ammattitoiminnan, jonka harjoittaminen tuottaa aineellisen edun, luonnehtimisella kansallisessa oikeudessa ”luottamustehtäväksi” ei ole merkitystä siltä osin kuin on kyse puitesopimuksen sovellettavuudesta, koska muutoin direktiivin 1999/70 ja puitesopimuksen tehokas vaikutus sekä niiden yhtenäinen soveltaminen jäsenvaltioissa kyseenalaistettaisiin vakavasti, kun jäsenvaltioille annettaisiin mahdollisuus jättää halutessaan tietyt henkilöryhmät mainituissa säädöksissä tavoitellun suojan soveltamisalan ulkopuolelle (ks. vastaavasti tuomio 13.9.2007, Del Cerro Alonso, C-307/05, EU:C:2007:509, 29 kohta ja tuomio 1.3.2012, O’Brien, C-393/10, EU:C:2012:110, 36 kohta).
- 119 Kuten tämän tuomion 116 kohdassa on muistutettu, direktiiviä 1999/70 ja puitesopimusta sovelletaan kaikkiin työntekijöihin, jotka tarjoavat työsuorituksia, joista heille maksetaan palkkaa, näiden työntekijöiden ja heidän työnantajansa välisen määräaikaisen työsuhteen perusteella.
- 120 Kuten etenkin tämän tuomion 95, 98 ja 99 kohdasta sekä ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee, on ilmeistä, että pääasian kantajan kaltainen rauhantuomari tekee tässä ominaisuudessa aitoja ja todellisia työsuorituksia, jotka eivät ole täysin epäolennaisia ja toisarvoisia ja joiden johdosta hänelle maksetaan kustakin työsuorituksesta ja kuukausittain korvauksia, joiden osalta ei voida sulkea pois sitä, että ne ovat luonteeltaan vastiketta.
- 121 Unionin tuomioistuin on lisäksi katsonut, että puitesopimuksessa ei suljeta pois mitään erityistä sektoria ja että kyseisessä sopimuksessa vahvistettuja vaatimuksia on sovellettava hallintovirastojen ja muiden julkisen sektorin yksiköiden kanssa tehtyihin määräaikaisiin työsopimuksiin ja työsuhteisiin (määräys 19.3.2019, CCOO, C-293/18, ei julkaistu, EU:C:2019:224, 30 kohta).
- 122 Tältä osin on todettava, ettei pelkästään se, että nyt käsiteltävässä tapauksessa rauhantuomareilla on lainkäyttötehtävä, riitä sellaisenaan epäämään heiltä puitesopimuksessa säädettyjä oikeuksia (ks. vastaavasti tuomio 1.3.2012, O’Brien, C-393/10, EU:C:2012:110, 41 kohta).
- 123 Tarpeesta turvata mainitun puitesopimuksen mukaisen yhdenvertaisen kohtelun periaatteen tehokas vaikutus näet johtuu, että tällainen soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen voidaan sallia ainoastaan silloin, kun kyseinen työsuhde on luonteeltaan olennaisesti erilainen kuin työnantajien ja kansallisen

oikeuden mukaan työntekijäryhmään kuuluvien henkilöiden välinen työsuhte, koska muutoin ulkopuolelle jättäminen olisi mielivaltaista (ks. analogisesti tuomio 1.3.2012, O'Brien, C-393/10, EU:C:2012:110, 42 kohta).

- 124 Se, missä määrin suhde, jossa rauhantuomarit ovat oikeusministeriöön, on luonteeltaan olennaisesti erilainen kuin työnantajan ja työntekijän välinen työsuhte, jää kuitenkin viime kädessä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tarkasteltavaksi. Unionin tuomioistuin voi kuitenkin esittää ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle joitakin periaatteita ja arviointiperusteita, jotka sen on otettava huomioon asiaa tarkastellessaan (ks. analogisesti tuomio 1.3.2012, O'Brien, C-393/10, EU:C:2012:110, 43 kohta).
- 125 Tältä osin on todettava, että kun ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tutkii, onko mainittu suhde luonteeltaan olennaisesti erilainen kuin työnantajien ja kansallisen oikeuden mukaan työntekijäryhmään kuuluvien henkilöiden välinen työsuhte, sen on puitesopimuksen tarkoituksen ja tavoitteen täyttämiseksi otettava huomioon kyseisen ryhmän ja itsenäisten ammatinharjoittajien ryhmän välinen ero (ks. analogisesti tuomio 1.3.2012, O'Brien, C-393/10, EU:C:2012:110, 44 kohta).
- 126 Tältä kannalta katsoen on otettava huomioon rauhantuomareiden nimeämistä ja erottamista koskevat säännöt ja myös heidän työnsä organisointitapa (ks. analogisesti tuomio 1.3.2012, O'Brien, C-393/10, EU:C:2012:110, 45 kohta).
- 127 Rauhantuomareiden nimeämisen osalta on todettava, että lain nro 374/1991 4 §:ssä säädetään, että rauhantuomarit nimitetään tasavallan presidentin asetuksella ylimmän tuomarineuvoston päätöksen nojalla alueellisesti toimivaltaisen lainkäyttöneuvoston, jota on täydennetty viidellä ylioikeuden tuomiopiirin asianajaja- ja syyttäjäyhteisöjen hallitusten yhteisymmärryksessä nimeämällä edustajalla, esityksestä.
- 128 Tältä osin ratkaisevaa ei ole se, että nämä työsuhteet on perustettu presidentin asetuksilla työnantajan julkisen aseman vuoksi (ks. vastaavasti tuomio 19.3.2020, Sánchez Ruiz ym., C-103/18 ja C-429/18, EU:C:2020:219, 115 kohta).
- 129 Asiakirja-aineistoon sisältyvistä seikoista ilmenee rauhantuomareiden erottamisen osalta, että tapaukset, joissa heidät voidaan erottaa, ja niihin liittyvät erityiset menettelyt määritetään nimenomaisilla lainsäädännön säännöksillä kansallisella tasolla. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tältä osin tarkastettava, onko suhde, jossa rauhantuomarit ovat oikeusministeriöön, kansallisella tasolla vahvistettujen rauhantuomareiden erottamista koskevien sääntöjen johdosta luonteeltaan olennaisesti erilainen kuin työnantajan ja työntekijän välinen työsuhte.
- 130 Rauhantuomareiden työn organisointitavasta ja erityisesti siitä, hoitavatko kyseiset tuomarit tehtäviään oikeudellisessa alisteisuussuhteessa, on todettava, että jos – kuten tämän tuomion 107–112 kohdasta ilmenee –, on vaikuttaa siltä, että mainitut tuomarit hoitavat tehtäviään tällaisessa oikeudellisessa suhteessa, tämän seikan tarkastaminen on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävä.
- 131 Siltä osin kuin on kyse siitä, onko suhde, jossa rauhantuomarit ovat oikeusministeriöön, määräaikaisten, on todettava, että puitesopimuksen 3 lausekkeen 1 kohdan sanamuodosta seuraa, että määräaikaistyytyttyä työsopimukselle tai työsuhteelle on ominaista se, että mainitun työsopimuksen tai työsuhteen päättymisen ”määräytyy perustelluin syin, esimerkiksi tietyn päivämäärän saavuttamisen, tietyn tehtävän loppuun saattamisen tai tietyn tapahtuman ilmaantumisen perusteella” (määräys 19.3.2019, CCOO, C-293/18, ei julkaistu, EU:C:2019:224, 31 kohta).
- 132 Pääasiassa unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee, että rauhantuomareiden toimikausi on rajoitettu neljään vuoteen, ja se voidaan uusia.

- 133 On siis ilmeistä, että nyt käsiteltävässä tapauksessa suhde, jossa rauhantuomarit ovat oikeusministeriöön, on määräaikainen.
- 134 Kaikkien näiden seikkojen perusteella toisen kysymyksen toiseen osaan on vastattava, että puitesopimuksen 2 lausekkeen 1 kohtaa on tulkittava siten, että kyseiseen määräykseen sisältyvä määräaikaisen työntekijän käsite voi kattaa rajoitetuksi ajaksi nimitetyn rauhantuomarin, joka tekee tehtäviensä yhteydessä aitoja ja todellisia työsuorituksia, jotka eivät ole täysin epäolennaisia ja toisarvoisia ja joista hän saa korvauksia, jotka ovat luonteeltaan vastiketta, mikä seikka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomarin on tarkastettava.

– Puitesopimuksessa tarkoitettu syrjintäkiellon periaate

- 135 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisen kysymyksensä kolmannella osalla lähinnä, onko puitesopimuksen 4 lausekkeen 1 kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa ei säädetä sellaisesta rauhantuomarilla olevasta oikeudesta saada 30 päivää palkallista vuosilomaa, josta on säädetty yleisten tuomioistuinten tuomarien osalta, siinä tilanteessa, että kyseinen rauhantuomari kuuluisi puitesopimuksen 2 lausekkeen 1 kohdassa tarkoitetun määräaikaisen työntekijän käsitteen alaan.
- 136 Tältä osin on muistutettava, että puitesopimuksen 4 lausekkeen 1 kohdassa vahvistetaan kielto kohdella määräaikaisia työntekijöitä työehtojen osalta epäedullisemmin kuin vastaavia vakituisia työntekijöitä pelkästään siksi, että he työskentelevät määräaikaisen sopimuksen nojalla, ellei erilaiseen kohteluun ole asiallisia syitä.
- 137 Unionin tuomioistuin on katsonut, että kyseisellä määräyksellä pyritään soveltamaan syrjintäkiellon periaatetta määräaikaisiin työntekijöihin sen estämiseksi, että työnantaja käyttää tämän tyyppisiä työsuhteita evätäkseen näiltä työntekijöiltä oikeuksia, jotka on myönnetty vakituksille työntekijöille (tuomio 22.1.2020, Baldonedo Martín, C-177/18, EU:C:2020:26, 35 kohta).
- 138 Kun otetaan huomioon puitesopimuksen tavoitteet, puitesopimuksen 4 lausekkeen on katsottava ilmentävän unionin sosiaalioikeuden periaatetta, jota ei voida tulkita suppeasti (tuomio 5.6.2018, Montero Mateos, C-677/16, EU:C:2018:393, 41 kohta).
- 139 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on todettava ensinnäkin, että pääasian kantajan esiin tuoma erilainen kohtelu perustuu siihen, että yleisten tuomioistuinten tuomareilla on oikeus saada 30 päivää palkallista vuosilomaa, kun taas rauhantuomareilla ei ole tällaista oikeutta.
- 140 Toiseksi on katsottava, että työntekijöille myönnetty oikeudet palkalliseen vuosilomaan kuuluvat kiistatta puitesopimuksen 4 lausekkeen 1 kohdassa tarkoitetun työehtojen käsitteen alaan.
- 141 Kolmanneksi on muistutettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan syrjintäkiellon periaate, josta puitesopimuksen 4 lausekkeen 1 kohta on erityinen ilmaisu, edellyttää, että toisiinsa rinnastettavia tilanteita ei kohdella eri tavalla ja että erilaisia tilanteita ei kohdella samalla tavalla, ellei tällaista kohtelua voida objektiivisesti perustella (tuomio 5.6.2018, Montero Mateos, C-677/16, EU:C:2018:393, 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 142 Tältä osin syrjintäkiellon periaate on pantu täytäntöön ja konkretisoitu puitesopimuksella yksinomaan toisiinsa rinnastettavissa tilanteissa olevien määräaikaisten ja vakituisten työntekijöiden erilaisen kohtelun osalta (tuomio 5.6.2018, Montero Mateos, C-677/16, EU:C:2018:393, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 143 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että jotta voidaan arvioida, tekevätkö kyseessä olevat henkilöt puitesopimuksessa tarkoitettua samaa tai samanlaista työtä, puitesopimuksen 3 lausekkeen 2 kohdan ja 4 lausekkeen 1 kohdan mukaisesti on selvitettävä, voidaanko näiden henkilöiden katsoa olevan toisiinsa rinnastettavissa tilanteissa, kun otetaan huomioon joukko tekijöitä, kuten työn luonne, koulutusta koskevat edellytykset ja työehdot (tuomio 5.6.2018, Montero Mateos, C-677/16, EU:C:2018:393, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 144 Jos tältä osin osoitetaan, että määräaikaiset työntekijät hoitivat työssä ollessaan samoja tehtäviä kuin saman työnantajan palveluksessa olevat vakinaiset työntekijät tai hoitivat samaa työtä kuin vakinaiset työntekijät, on lähtökohtaisesti katsottava, että näiden kahden työntekijäryhmän tilanteet ovat toisiinsa rinnastettavissa (tuomio 22.1.2020, Baldonado Martín, C-177/18, EU:C:2020:26, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 145 Nyt käsiteltävässä tapauksessa unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, että pääasian kantajan voitaisiin rauhantuomarina katsoa olevan rinnastettavissa togato-tuomariin (yleisten tuomioistuinten tuomari), joka on läpäissyt kolmannen ammatillisen pätevyyden arvioinnin ja jolle on kertynyt vähintään 14 palvelusvuotta, koska hän käyttää tuomiovaltaa vastaavalla tavalla kuin tällainen yleisten tuomioistuinten tuomari samalla kun hänellä on samat hallinnolliset, kurinpidolliset ja verotukselliset vastuut ja koska hänet on jatkuvasti merkitty niiden virastojen henkilöstöluetteluihin, joissa hän on työskennellyt, ja hän saa lain nro 374/1991 11 §:ssä säädettyjä taloudellisia etuuksia.
- 146 Oikeudenkäyntiasiakirjoista ilmenee erityisesti, että yleisten tuomioistuinten tuomarin tapaan rauhantuomari on ensinnäkin tuomari, joka kuuluu Italian oikeuslaitokseen ja joka hoitaa lainkäyttötehtävää siviili- ja rikosasioissa sekä toimii sovittelijana siviiliasioissa. Toiseksi lain nro 374/1991 10 §:n 1 momentin mukaan rauhantuomaria sitovat yleisten tuomioistuinten tuomareille kuuluvat velvoitteet. Kolmanneksi rauhantuomarin on yleisten tuomioistuinten tuomarin tavoin noudatettava taulukkoja, joissa esitetään sen rauhanoikeuden kokoonpano, johon hän kuuluu, ja näissä taulukoissa säännellään yksityiskohtaisesti ja sitovasti heidän työnsä järjestämistä ja myös asioiden jakamista sekä istuntojen päivämääriä ja kellonaikoja. Neljänneksi sekä yleisten tuomioistuinten tuomarin että rauhantuomarin on noudatettava tuomioistuimen päällikön työmääräyksiä ja CSM:n erityisiä ja yleisiä organisaatiota koskevia päätöksiä. Viidenneksi rauhantuomarin on yleisten tuomioistuinten tuomarin tavoin oltava jatkuvasti käytettävissä. Kuudenneksi jos rauhantuomari ei noudata ammattietiikkaa ja virantoimitusta koskevia velvoitteitaan, hän kuuluu yleisten tuomioistuinten tuomarin tavoin CSM:n kurinpitovallan alaisuuteen. Seitsemänneksi rauhantuomaria koskevat samat tiukat kriteerit, joita sovelletaan yleisten tuomioistuinten tuomarin ammattitaidon arvioinnissa. Kahdeksanneksi rauhantuomariin sovelletaan samoja siviilioikeudellista vahingonkorvausvastuuta ja valtiolle aiheutunutta taloudellista vahinkoa koskevia sääntöjä, joista laissa säädetään yleisten tuomioistuinten tuomarin osalta.
- 147 Rauhantuomarin tehtävien osalta asiakirja-aineistosta ilmenee kuitenkin, että Magistrato onorario -tuomarilaitokselle ja erityisesti rauhantuomareille varatut oikeusriidat eivät ole yhtä monitahoisia kuin yleisten tuomioistuinten tuomareille osoitetut oikeusriidat. Rauhantuomarit käsittelevät pääasiallisesti merkitykseltään pienempiä asioita, kun taas ylemmissä oikeusasteissa istuvat yleisten tuomioistuinten tuomarit käsittelevät merkitykseltään suurempia ja monitahoisempia asioita. Italian perustuslain 106 §:n 2 momentin mukaan rauhantuomarit voivat toimia ainoastaan yhden tuomarin kokoonpanossa eikä heitä voida siis osoittaa kollegiaalsiin tuomioistuihin.
- 148 Tämän perusteella ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen, joka on yksin toimivaltainen arvioimaan tosiseikkoja, on ratkaistava viime kädessä, onko pääasian kantajan kaltainen rauhantuomari tilanteessa, joka on rinnastettavissa sellaisen yleisten tuomioistuinten tuomarin tilanteeseen, joka on läpäissyt kolmannen ammatillisen pätevyyden arvioinnin ja jolle on kertynyt vähintään 14 palvelusvuotta saman ajanjakson aikana (ks. vastaavasti tuomio 5.6.2018, Montero Mateos, C-677/16, EU:C:2018:393, 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 149 Jos osoitetaan, että pääasian kantajan kaltainen rauhantuomari ja yleisten tuomioistuinten tuomarit ovat rinnastettavissa toisiinsa, on vielä tarkastettava, onko olemassa asiallinen syy, joka oikeuttaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen erilaisen kohtelun.
- 150 Tältä osin on huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan puitesopimuksen 4 lausekkeen 1 kohdassa tarkoitettu käsite ”asialliset syyt” on ymmärrettävä siten, ettei siinä sallita, että määräaikaisten työntekijöiden ja vakituisten työntekijöiden välistä erilaista kohtelua perustellaan sillä seikalla, että erilaisesta kohtelusta säädetään lain tai työehtosopimuksen kaltaisissa yleisissä ja abstrakteissa oikeussäännöissä (ks. vastaavasti tuomio 5.6.2018, Montero Mateos, C-677/16, EU:C:2018:393, 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 151 Mainittu käsite edellyttää niin ikään vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan, että todettua erilaista kohtelua voidaan perustella sillä, että on olemassa täsmällisiä ja konkreettisia seikkoja, jotka ovat objektiivisten ja läpinäkyvien arviointiperusteiden perusteella ominaisia kyseessä olevalle työehdolle siinä erityisessä asiayhteydessä, johon se kuuluu, jotta voidaan varmistaa, että kyseinen erilainen kohtelu vastaa todellista tarvetta, että sillä voidaan saavuttaa asetettu tavoite ja että se on tätä varten tarpeellinen. Tällaiset seikat voivat olla muun muassa seurausta niiden työtehtävien erityisluonteesta, joiden hoitamiseksi kyseiset määräaikaiset sopimukset on tehty, sekä näille tehtäville luontaisista ominaispiirteistä tai mahdollisesti jäsenvaltion toiminnasta, kun se pyrkii perusteltuun sosiaalipoliittiseen päämäärään (ks. vastaavasti tuomio 5.6.2018, Montero Mateos, C-677/16, EU:C:2018:393, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 152 Pelkkään työn tilapäisyyteen vetoaminen ei ole näiden vaatimusten mukaista, eikä sitä näin ollen voida pitää puitesopimuksen 4 lausekkeen 1 ja/tai 4 kohdassa tarkoitettuna asiallisena syynä. Jos nimittäin myönnettäisiin, että pelkästään palvelussuhteen tilapäisyys riittäisi perusteeksi määräaikaisten ja vakituisten työntekijöiden erilaiselle kohtelulle, direktiivin 1999/70 ja puitesopimuksen tavoitteet tehtäisiin sisällöllisesti tyhjiksi ja pidettäisiin loputtomasti yllä määräaikaisille työntekijöille epäedullista tilannetta (tuomio 20.9.2018, Motter, C-466/17, EU:C:2018:758, 38 kohta).
- 153 Pelkästään se, että määräaikainen työntekijä on suorittanut asianomaiset palvelusajat määräaikaisen työsuhteen tai työsuhteen nojalla, ei ole tällainen asiallinen syy (ks. vastaavasti tuomio 20.9.2018, Motter, C-466/17, EU:C:2018:758, 39 kohta).
- 154 Nyt käsiteltävässä tapauksessa Italian hallitus toteaa pääasiassa väitetyn erilaisen kohtelun oikeuttamiseksi, että se, että on olemassa aiempi kilpailu, joka on suunniteltu varta vasten yleisten tuomioistuinten tuomareille tuomarikuntaan pääsyä varten – mikä ei ole luonteista rauhantuomareiden nimittämiseksi –, on asiallinen syy. Kyseinen hallitus näet katsoo, että rauhantuomareiden toimivalta poikkeaa kilpailulla palvelukseen otettujen yleisten tuomioistuinten tuomareiden toimivallasta. Viimeksi mainituista poiketen rauhantuomarit hoitavat tehtävien erityisluonteen ja niihin erottamattomasti liittyvien ominaispiirteiden osalta oikeusriitoja, joiden monitahoisuus ja laajuus eivät vastaa yleisten tuomioistuinten tuomareiden asioiden monitahoisuutta ja laajuutta.
- 155 Kun otetaan huomioon nämä niin laadulliset kuin määrällisetkin eroavuudet, Italian hallitus katsoo oikeutetuksi sen, että rauhantuomareita ja yleisten tuomioistuinten tuomareita kohdellaan eri tavalla.
- 156 Tältä osin on katsottava, että kun otetaan huomioon jäsenvaltioilla oman julkishallintonsa järjestämisessä oleva harkintavalta, ne voivat lähtökohtaisesti direktiiviä 1999/70 ja puitesopimusta rikkomatta säätää tuomarikuntaan pääsemisen edellytyksistä ja niin yleisten tuomioistuinten tuomarien kuin rauhantuomarienkin palvelukseen ottamisen ehdoista (ks. vastaavasti tuomio 20.9.2018, Motter, C-466/17, EU:C:2018:758, 43 kohta).

- 157 Tästä harkintavallasta huolimatta jäsenvaltioiden määrittämiä arviointiperusteita on kuitenkin sovellettava avoimesti ja soveltamista on voitava valvoa, jotta estetään määräaikaisten työntekijöiden epäsuotuisa kohtelu käyttämällä perusteena pelkästään työsopimuksen tai työsuhteen kestoa osoituksena heidän palvelusajastaan ja ammatillisesta kokemuksestaan (tuomio 20.9.2018, Motter, C-466/17, EU:C:2018:758, 44 kohta).
- 158 Kun tällainen erilainen kohtelu johtuu tarpeesta ottaa huomioon sitä työtehtävää, joka tällä palvelukseenottomenettelyllä on tarkoitus täyttää, koskevat objektiiviset vaatimukset, jotka eivät liity työntekijän ja hänen työnantajansa välisen palvelussuhteen määräaikaaisuuteen, mainittu erilainen kohtelu voi olla oikeutettua puitesopimuksen 4 lausekkeen 1 ja/tai 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla (tuomio 20.9.2018, Motter, C-466/17, EU:C:2018:758, 45 kohta).
- 159 Tältä osin on katsottava, että tietyt erot kilpailulla palvelukseen otettujen vakituisten työntekijöiden ja niiden määräaikaisten työntekijöiden kohtelun välillä, jotka on otettu palvelukseen vakituisten työntekijöiden osalta säädetystä poikkeavan menettelyn päätteeksi, voivat lähtökohtaisesti olla oikeutettuja johtuen eroavaisuuksista pätevyysvaatimuksissa ja niiden tehtävien luonteessa, joista heidän on vastattava (ks. vastaavasti tuomio 20.9.2018, Motter, C-466/17, EU:C:2018:758, 46 kohta).
- 160 Italian hallituksen esittämien tavoitteiden, joilla pyritään heijastamaan rauhantuomarin ja yleisten tuomioistuinten tuomarin ammattikokemusten välisiä eroavaisuuksia, voidaan siis katsoa muodostavan puitesopimuksen 4 lausekkeen 1 ja/tai 4 kohdassa tarkoitetun asiallisen syyn, kunhan asianomaiset toimenpiteet vastaavat todellista tarvetta ja niillä voidaan saavuttaa asetettu tavoite ja ne ovat tätä varten tarpeellisia (ks. vastaavasti tuomio 20.9.2018, Motter, C-466/17, EU:C:2018:758, 47 kohta).
- 161 Vaikka rauhantuomareiden ja yleisten tuomioistuinten tuomareiden palvelukseenottomenettelyjen väliset eroavaisuudet eivät välttämättä edellytä sitä, etteivät rauhantuomarit saa vastaavaa palkallista vuosilomaa kuin yleisten tuomioistuinten tuomarit, nämä eroavaisuudet ja etenkin kansallisessa oikeusjärjestyksessä ja erityisesti Italian perustuslain 106 §:n 1 momentissa annettu erityinen merkitys yleisten tuomioistuinten tuomareiden palvelukseen ottamista varten varta vasten suunnitelluille kilpailuille näyttävät siis kuitenkin osoittavan niiden tehtävien erityisluonteen, joista yleisten tuomioistuinten tuomareiden on vastattava, ja niiden pätevyysvaatimusten erilaisen tason, jotka näiden tehtävien hoitamiseksi on asetettu. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on joka tapauksessa arvioitava tässä tarkoituksessa niitä käytettävissä olevia laadullisia ja määrällisiä seikkoja, jotka koskevat rauhantuomarien ja yleisten tuomioistuinten tuomarien hoitamia tehtäviä, aikataulua koskevia rajoitteita ja heihin kohdistuvia velvoitteita sekä yleisesti kaikkia merkityksellisiä olosuhteita ja tosiseikkoja.
- 162 Jollei niistä tarkastuksista muuta johdu, jotka kuuluvat ainoastaan kyseisen tuomioistuimen toimivaltaan, on ilmeistä, että Italian hallituksen nyt käsiteltävässä tapauksessa esiin tuomat tavoitteet eli rauhantuomareiden ja ammattituomareiden ammattikokemusten välisten eroavaisuuksien heijastaminen saattaisivat olla sellaisia, että ne vastaavat todellista tarvetta, ja näiden kahden ryhmän kohtelussa olevat eroavaisuudet myös siltä osin kuin on kyse palkallisesta vuosilomasta voitaisiin katsoa oikeasuhteisiksi niihin tavoitteisiin nähden, joihin niillä pyritään.
- 163 Edellä esitetyn perusteella toisen kysymyksen kolmanteen osaan on vastattava, että puitesopimuksen 4 lausekkeen 1 kohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa ei säädetä sellaisesta rauhantuomareiden oikeudesta saada 30 päivää palkallista vuosilomaa, josta on säädetty yleisten tuomioistuinten tuomareiden osalta, siinä tilanteessa, että kyseinen rauhantuomari kuuluisi puitesopimuksen 2 lausekkeen 1 kohdassa tarkoitetun määräaikaisen työntekijän käsitteen alaan ja että hän olisi yleisten tuomioistuinten tuomarin tilanteeseen rinnastettavassa olevassa tilanteessa, jollei tällaista erilaista kohtelua voida oikeuttaa eroavaisuuksilla pätevyysvaatimuksissa ja niiden tehtävien luonteella, joista kyseisten tuomarien on vastattava, mikä seikka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava.

Oikeudenkäyntikulut

164 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) SEUT 267 artiklaa on tulkittava siten, että Giudice di pace (rauhantuomari, Italia) kuuluu kyseisessä artiklassa tarkoitetun jäsenvaltion tuomioistuimen käsitteen alaan.
- 2) Tietyistä työajan järjestämistä koskevista seikoista 4.11.2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/88/EY 7 artiklan 1 kohtaa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 31 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että rauhantuomari, joka tehtäviensä yhteydessä tekee aitoja ja todellisia työsuorituksia, jotka eivät ole täysin epäolennaisia ja toisarvoisia ja joista hän saa korvauksia, jotka ovat luonteeltaan vastiketta, voi kuulua kyseisessä säännöksessä ja määräyksessä tarkoitetun työntekijän käsitteen alaan, mikä seikka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava.

Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY), Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE) ja julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) tekemästä määräaikaista työtä koskevasta puitesopimuksesta 28.6.1999 annetun neuvoston direktiivin 1999/70/EY liitteenä olevan 18.3.1999 tehdyn määräaikaista työtä koskevan puitesopimuksen 2 lausekkeen 1 kohtaa on tulkittava siten, että kyseiseen määräykseen sisältyvä määräaikaisen työntekijän käsite voi kattaa rajoitetuksi ajaksi nimitetyn rauhantuomarin, joka tekee tehtäviensä yhteydessä aitoja ja todellisia työsuorituksia, jotka eivät ole täysin epäolennaisia ja toisarvoisia ja joista hän saa korvauksia, jotka ovat luonteeltaan vastiketta, mikä seikka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomarin on tarkastettava.

Direktiivin 1999/70 liitteenä olevan 18.3.1999 tehdyn määräaikaista työtä koskevan puitesopimuksen 4 lausekkeen 1 kohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa ei säädetä sellaisesta rauhantuomareiden oikeudesta saada 30 päivää palkallista vuosilomaa, josta on säädetty yleisten tuomioistuinten tuomareiden osalta, siinä tilanteessa, että kyseinen rauhantuomari kuuluisi puitesopimuksen 2 lausekkeen 1 kohdassa tarkoitetun määräaikaisen työntekijän käsitteen alaan ja että hän olisi yleisten tuomioistuinten tuomarin tilanteeseen rinnastettavassa olevassa tilanteessa, jollei tällaista erilaista kohtelua voida oikeuttaa eroavaisuuksilla pätevyysvaatimuksissa ja niiden tehtävien luonteella, joista kyseisten tuomarien on vastattava, mikä seikka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava.

Allekirjoitukset